

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου στη Συνεδρίαση της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2011 συζήτησε το θέμα για την σχεδόν ολοσχερή κατεδάφιση του κτηρίου της κατοικίας του Κωνσταντίνου Δοξιάδη στον οικισμό 'Απολλώνιο' στον Πόρτο Ράφτη στο πλαίσιο ανέγερσης νέας κατοικίας στο υπάρχον οικόπεδο και συμφώνησε την έκδοση του παρακάτω ψηφίσματος:

Το κτήριο αυτό οικοδομήθηκε το 1970-1972 για να στεγάσει την κατοικία του αρχιτέκτονα πολεοδόμου Κωνσταντίνου Δοξιάδη ενώ ήταν ταυτόχρονα και κέντρο συνεδρίων. Περιλάμβανε μεταξύ άλλων αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, υπαίθριο θέατρο, εκκλησία και αύλειους χώρους. Δυστυχώς ο πρόωρος θάνατος του Δοξιάδη το 1975 οδήγησε στην πώληση της κατοικίας και μετά από 40 χρόνια ζωής, κατεδαφίστηκε σημαντικό μέρος του συγκροτήματος στις αρχές του περασμένου Νοεμβρίου με την πεπλανημένη και έωλη αιτιολογία ότι πρόκειται για «παλαιά ισόγεια και διώροφα κτίρια» χωρίς αξία. Η απόφασή αυτή λήφθηκε από συναδέλφους αρχιτέκτονες μηχανικούς της ΕΠΑΕ κατόπιν υποβληθείσας αιτιολογικής έκθεσης γνωστού αρχιτεκτονικού γραφείου που έχει αναλάβει την ανέγερση της νέας κατοικίας. Οι εργασίες της κατεδάφισης έχουν προσωρινά σταματήσει με παρέμβαση του ΣΤΕ κατόπιν προσφυγής μελών της οικογένειας του Δοξιάδη.

Πέραν της ιστορικής σημασίας του συγκεκριμένου κτηρίου, η ίδια η κατοικία ως αρχιτεκτόνημα ήταν ένα από τα πιο ενδιαφέροντα κτήρια κατοικιών της ελληνικής μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής. Η συνθετική δομή του, η οποία βασιζόταν στην ανάπτυξη πάνω σε μία πορεία (αρχιτεκτονικός περίπατος) ήταν μοναδική. Η αιθριακή διάταξη, η διαλεκτική σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον, η δομική συμμετρία στα δωμάτια, η ένταξη των όγκων στο φυσικό ανάγλυφο, ήταν στοιχεία που προέρχονταν από την συνειδητή αναφορά στην οργάνωση ενός αρχαίου οίκου. Αλλά και η εξωτερική μορφή με την μοντέρνα πλαστικότητα, τα διαμπερή υαλοστάσια, και τα ακανόνιστα ανοίγματα πάνω στους πέτρινους τοίχους ήταν απολύτως πρωτότυπη και μοναδική για τα ελληνικά δεδομένα. Ως εκ τούτου αποτελούσε αρχιτεκτονικό σύνολο κατά την έννοια του άρθ. 1 παρ. 2 της συμβάσεως της Γρανάδας και συγκέντρωνε όλες τις προϋποθέσεις για την κήρυξη του ως διατηρητέου έργου σύγχρονης αρχιτεκτονικής κατά το άρθρο 4 παρ.2 α του ΓΟΚ 1985 (ν. 1577/1985). Επιπλέον, το κτίριο δημοσιεύτηκε πολλές φορές, όχι μόνο όταν κατασκευάστηκε αλλά και πρόσφατα, σε σημαντικές εκθέσεις και εκδόσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Με βάση τις προηγούμενες παρατηρήσεις, **καταγγέλλουμε ανοιχτά** αυτό το λυπηρό γεγονός που αποδεικνύει το ανύπαρκτο ενδιαφέρον για την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας, τη γόνιμη προστασία της συλλογικής μνήμης και της αισθητικής ποιότητας που είναι τόσο σημαντικές για την αναβάθμιση του αστικού μας περιβάλλοντος.

Η ενεργοποίηση αυτή των μελών της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, που εκδηλώνεται με αφορμή την κατεδάφιση της κατοικίας του Δοξιάδη, έχει ως ακόμα σημαντικότερο στόχο να τονίσει δημόσια την ανάγκη να αναγνωριστεί εγκαίρως και εμπράκτως η σημασία και η αξία της ελληνικής αρχιτεκτονικής του εικοστού αιώνα, που αποτελεί μεγάλο μέρος του κτισμένου

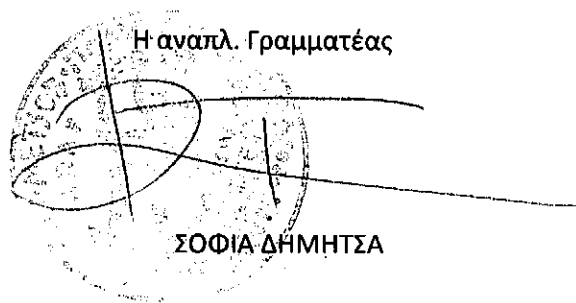
περιβάλλοντος της Αθήνας, και όχι μόνο. Κατοικίες, πολυκατοικίες, σχολεία, νοσοκομεία και άλλα κτίρια, όπως αυτό που αναφέρθηκε ήδη, πρότειναν στο μεσοπόλεμο και στις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες ένα νέο κοινωνικό όραμα, ένα συνειδητό αρχιτεκτονικό ήθος και μια ιδιαίτερη τεχνική και αισθητική ποιότητα που αναγνωρίζονται διεθνώς και πρέπει να προστατευθούν κατάλληλα με την άγρυπνη φροντίδα των σχετικών αρχών. Το ΥΠΠΟΤ που φέρει ευθύνη για την αδυναμία του να αποτρέψει την κατεδάφιση του μοναδικού αυτού αρχιτεκτονικού έργου οφείλει ακόμη και αυτή την ύστατη ώρα να προβεί σε άμεσες ενέργειες για τη σωτηρία όσων στοιχείων του χώρου επιβίωσαν και να επιβάλλει την υποβολή μελέτης για έγκριση κάθε ανοικοδόμησης.

Πέρα από τα 'αστυνομικά' μέτρα ωστόσο τίθεται και ζήτημα ηθικής τάξεως. Πρέπει να γίνει σε όλους μας σαφές ότι κτήρια όπως η κατοικία που πρόσφατα χάθηκε δεν είναι παρά η υλοποίηση στον χώρο ενός συλλογικού συστήματος αξιών που οφείλουμε να διαφυλάξουμε τόσο για εμάς όσο και για τις επόμενες γενιές. Σε μια εποχή στην οποία συμβαίνουν τόσα, έχουμε δικαίωμα και υποχρέωση να απαιτήσουμε, στο όνομα του εκπαιδευτικού έργου που επιτελούμε και των αρχών που προσπαθούμε να εμφυσήσουμε στους αρχιτέκτονες-αποφοίτους μας, ένα ελάχιστο κοινό παρονομαστή ήθους στο έργο του αρχιτέκτονα, και όταν ασκεί αρχιτεκτονική και όταν ασκεί έλεγχο. Ανεξάρτητα από αυτό, το οφείλουμε σε ένα από τους σημαντικότερους αποφοίτους της Σχολής, και δυνάμει σε εμάς, στη Σχολή μας.

Στο πνεύμα της ενεργοποίησης αυτής τα μέλη της Σχολής Αρχιτεκτόνων συμφώνησαν να συμβάλουν με όποιο τρόπο κριθεί κατάλληλος στην αποκατάσταση της ζημιάς που έγινε στα πλαίσια της προσπάθειας για την καλύτερη προστασία και αναβάθμιση του αρχιτεκτονικού και πολεοδομικού περιβάλλοντος στον τόπο μας.

Από τη Γραμματεία της Σχολής

Η αναπλ. Γραμματέας

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΗΤΣΑ